

ПЕРСПЕКТИВИ ТА НАПРЯМКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ СІЛЬСЬКИХ ШКІЛ ДО ФЕРМЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка

Люлька В.С.

Суттєві зміни соціально-економічної політики в Україні, розвиток різних форм власності, альтернативних державній, формування ринку праці, залучення широких верств населення до підприємницької діяльності вимагають від педагогічної науки і практики відповідних розробок для підготовки підростаючого покоління до самостійної трудової діяльності в нових умовах, зокрема в сучасному сільськогосподарському виробництві.

Практика свідчить, що випускники сільських шкіл уже зараз почали відчувати характерні особливості ринкової економіки (конкуренція, кон'юнктура ринку праці, необхідність ризику та прийняття самостійних рішень, відповідальність за них і т. і.). Отже, сільська школа повинна поряд із загальноосвітньою підготовкою забезпечити моральну, психологічну та практичну готовність до підприємницької діяльності, зокрема фермерської.

Що ж заважає утвердженню фермерства як однієї з потенційно важливих форм ведення господарства? Які заходи необхідні для створення відповідних умов розвитку їх діяльності? Ці запитання є визначальними для вирішення проблеми на організаційно-технічному, соціально-економічному, виховному, правовому та інших рівнях. Це свідчить про гостру потребу в підготовці учнів до фермерського господарювання, а отже в розробці відповідного змісту та обґрунтуванні педагогічних засобів його реалізації в сучасних навчальних закладах. Як свідчать психологічні дослідження, особливості роботи сучасного підприємця (фермера) вимагають від людини наявності цілого ряду якостей, із якими можна досягти значних успіхів в професійній діяльності. Найбільш важливими серед них є ініціативність, активність, почуття відповідальності, організаторські та комунікаційні здібності, уміння ризикувати і бути рішучим.

У практиці трудового профільного навчання учнів 8-9-х класів сільських у багатьох областях України реалізуються програми "Основи фермерської діяльності" (див. Програми середньої загальноосвітньої школи. Трудове навчання. – К.: Освіта, 1993 р.). Ці програми перевидані в 1998 році.

Важливим фактором, що вплинув на розробку змісту авторської програми факультативного курсу "Ведення садибного фермерського господарства 8-9-х" класів середніх загальноосвітніх сільських шкіл, були кваліфікаційні вимоги до спеціалістів сучасного сільськогосподарського виробництва, а також результати анкетування молодих фермерів, які відзначили цілий ряд труднощів у своїй у своїй роботі і необхідні для садибного господарства якості, знання та уміння.

Нижче наведено пояснювальну записку та тематичний план курсу "Ведення садибного фермерського господарства" для 8-9-х класів загальноосвітніх сільських шкіл.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПІСКА

Дана програма призначена для організації профільної трудової підготовки учнів загальноосвітніх шкіл з метою підготовки їх до самостійного ведення домашнього господарства окремої садиби.

В основі програми лежить ознайомлення учнів з особливостями будівництва та експлуатації найголовніших об'єктів індивідуальної садиби – житлового будинку та допоміжних будівель. Засвоєння теоретичної й практичної частини програми дасть можливість учням 8-9-х класів розширити й поглибити свої знання та вміння в галузі матеріалознавства будівельної справи, організації виробництва, призвичаїть до опоряджувальних і ремонтних робіт. Пропонований факультативний курс спирається на практичні роботи, які в залежності від можливостей школи можуть мати характер моделюючої діяльності, самообслуговування чи продуктивної праці. В усіх випадках вчитель повинен домагатися органічного поєднання елементів навчання, виховання і розвитку учнів на основі

врахування їх індивідуальних особливостей, пізнавальних запитів та профорієнтаційних інтересів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	РОЗДІЛ І ТЕМИ	Кількість годин	
		Теорет.	Практ.
	8-9 класи		
1.	Вступне заняття. Завдання і зміст навчального курсу. Програма практичних робіт.	2	—
2.	Матеріали для будівельних робіт.	10	6
3.	Будівельні деталі й конструкції.	4	2
4.	Проектно-конструкторська й кошторисна документація, головні будівельні норми і правила.	8	8
5.	Основні будівельно-монтажні роботи	24	22
6.	Вентиляція, теплофікація, каналізація, регулювання гідрорежиму та створення оптимального мікроклімату в житлових господарських будівлях.	12	6
7.	Оздоблювальні, будівельні роботи, інтер'єр сучасного житла.	8	10
8.	Догляд за садибними будівлями, ремонтні роботи.	6	8
	Всього:	74	66

Засвоєння учнями старших класів теоретичної та практичної частини програми дає можливість розширити і поглибити знання в галузі матеріалознавства будівельної справи, організації виробництва, призвичаїть до опоряджувальних і ремонтних робіт. Матеріальна база вивчення даного курсу не є занадто складною. Організація держрозрахункової трудової діяльності учнів дозволить сформувати рівень внутрішнього мотивованого потягу до занять і, водночас, зміцнити матеріально-технічну базу навчання. Можна очікувати, що вивчення курсу "Садибне фермерське господарство" зацікавить не лише тих учнів, які пов'язують своє майбутнє з працею фермера, але й усіх школярів, котрі хочуть навчитись майструвати, творити прекрасне своїми руками, створювати затишок у власному домі.